

Alþingi
Erindi nr. Þ 139/3078
komudagur 6.9. 2011

Til efnahags- og skattanefndar
Frá fjármálaráðherra
(6. september 2011)

Eftirfarandi breytingartillögur eru lagðar til á lögum nr. 129/1997, sjá 704. mál, þskj. 1223, nál með brtt á þskj. 1586; ákvæði 3. gr. í brtt orðist svo:

Ákvæði til bráðabirgða VIII í lögnum orðast svo:

Þrátt fyrir ákvæði 11. og 12. gr. er réttihafa séreignarsparnaðar heimilt á tímabilinu **1. október 2011 fram til 1. júlí 2012** að sækja um útgreiðslu séreignarsparnaðar, sem myndast hefur af viðbótariðgjaldi skv. II. kafla, til vörsluaðila skv. 3.–5. mgr. 8. gr. og skal greiðslum háttað eftir því sem nánar er mælt fyrir um í ákvæði þessu.

Heimilt er á því tímabili sem tilgreint er í 1. mgr. að hefja útborgun innstæðu séreignarsparnaðar réttihafa, ásamt vöxtum, að fjárhæð sem hinn **1. október 2011** nemur samanlagt allt að **6.250.000 kr.** óháð því hvort sú heildarfjárhæð séreignarsparnaðar er í vörslu hjá fleiri en einum vörsluaðila. Skal sú fjárhæð greidd út með jöfnum mánaðarlegum greiðslum, að frádreginni staðgreiðslu samkvæmt lögum um staðgreiðslu opinberra gjalda, á **15 mánaða tímabili** frá því að beiðni um útgreiðslu er lögð fram hjá vörsluaðila. **Útgreiðslutími** styttest hlutfallslega ef um **lægri fjárhæð en 6.250.000 kr. er** að ræða.

Við ákvörðun fjárhæðar réttihafa til útborgunar skal draga frá hámarksfjárhæð, þ.e. allt að **6.250.000 kr., samanlagða fjárhæð** þess séreignarsparnaðar sem þegar hefur verið greiddur út á grundvelli ákvæðisins eins og það hljóðaði fyrir **1. október 2011**. Sé óskað eftir útgreiðslum samkvæmt ákvæði þessu fellur fyrra greiðslufyrirkomulag niður, en samanlögð heimil heildarfjárhæð útborgunar, allt að **6.250.000 kr.**, greiðist út í samræmi við ákvæði 2. mgr., sbr. fyrri málslíð þessarar málsgreinar.

Óski réttihafi eftir útgreiðslu séreignarsparnaðar skv. 2. mgr. skal hann leggja fram umsókn þess efnis hjá viðkomandi vörsluaðila. Ef réttihafi á séreignarsparnað hjá fleiri en einum vörsluaðila skal hann gera grein fyrir því í umsókn sinni.

Vörsluaðilar séreignarsparnaðar taka ákvörðun um umsókn réttihafa skv. 2. mgr. og hafa umsjón með útgreiðslu á séreignarsparnaði hans.

Skuldheimtumönnum er óheimilt að krefjast þess að skuldarar taki út séreignarsparnað sinn samkvæmt þessu ákvæði, sbr. 2. mgr. 8. gr.

Ríkisskattstjóri hefur eftirlit með útgreiðslum séreignarsparnaðar samkvæmt ákvæði þessu.

Ráðherra er heimilt með reglugerð að kveða nánar á um fyrirkomulag eftirlits og útgreiðslu séreignarsparnaðar.

Útgreiðsla séreignarsparnaðar samkvæmt ákvæði þessu hefur ekki áhrif á bætur samkvæmt lögum um almannatryggingar og lögum um félagslega aðstoð. Þá hefur útgreiðslan ekki áhrif á greiðslu húsaleigubóta skv. 9. gr. laga um húsaleigubætur, greiðslu barnabóta eða vaxtabóta skv. 68. gr. laga um tekjuskatt, atvinnuleysisbóta skv. 36. gr. laga um atvinnuleysistryggingar og greiðslur til foreldra langveikra eða alvarlega fatlaðra barna, sbr. 22. gr. laga nr. 22/2006.

Um afgreiðslu umsókna, sem borist hafa í gildistíð eldra ákvæðis og óafgreiddar kunna að vera, skal fara eftir ákvæði þessu, svo breyttu, frá og með gildistöku þess.

Við bætist ný grein, er verði 4. gr. brtt.

Í stað dagsetningarinnar "1. apríl 2011" í ákvæði til bráðabirgða IX í lögnum komi: 1. júlí 2012.

Þá verður að tryggja að gildistaka verði 1. október 2011.

Um breytingartillögur:

Með breytingunni er lagt til að ákvæði til bráðabirgða VIII við lög nr. 129/1997, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, sem fyrst var sett með lögum nr. 13/2009, og síðan breytt með lögum nr. 130/2009 og lögum nr. 164/2010, verði breytt þannig að rétt höfum verði heimilt að sækja um að fá greiddan út séreignarsparnað að ákveðnu marki á tímabilinu 1. október 2011 fram til 1. júlí 2012, til viðbótar við þá bráðabirgðaheimild sem nú er að finna í ákvæði til bráðabirgða VIII með lögnum, þ.e. að heimild til að greiða út séreignarsparnaðar verði enn framlengd. Með lögum nr. 13/2009 var heimild veitt til að greiða út séreignasparnað í áföngum og upp að 1 millj. kr. sem tæki jafnt til allra rétt hafa. Með lögum nr. 130/2009 var síðan veitt heimild til þess að rétt hafa gætu innleyst allt að 1,5 millj. kr. til viðbótar. Með lögum nr. 164/2010 var síðan enn veitt heimild til rétt hafa til að innleysa allt að 2,5 millj. kr. til viðbótar.

Með þessum breytingum á lögum nr. 129/1997 er lagt til að rétt hafa geti fengið greiddar út allt að 1.250.000 kr. til viðbótar við þá greiðslu sem heimil er samkvæmt ákvæði til bráðabirgða VIII, eins og því var breytt með lögum nr. 164/2010, eða samtals allt að 6.250.000 kr. Gert er ráð fyrir að sú fjárhæð sem heimilt verður að greiða út samkvæmt þessari viðbótarheimild verði miðuð við stöðu á samanlögðum séreignarsparnaði rétt hafa þann 1. október 2011, þ.e. eftir atvikum gildi sömu reglur um séreignasparnað ársins 2011. Miðar breytingin að því að samanlagður útgreiðslutími fjárhæðar sem nemur allt að 6.250.000 kr. verði 15 mánuðir og heimilt verði að sækja um að fá sparnaðinn greiddan út hvenær sem er á tímabilinu frá og með 1. október 2011 til og með 30. júní 2012. Umsókn skal því hafa borist í síðasta lagi fyrir 1. júlí 2012.

Ákvæði það sem hér er lagt til er að mestu leyti samhljóða ákvæði 41. gr. frumvarps þess sem varð að lögum nr. 130/2009. Um frekari skýringar á efnisákvæðum þeim sem hér um ræðir vísast til athugasemda við 41. gr. laga nr. 130/2009, 3. gr. þess frumvarps sem varð að lögum nr. 13/2009 og almennra athugasemda og ákvæðis 16. gr. þess frumvarps sem varð að lögum nr. 164/2010. Í almennum athugasemdum með síðastnefndum lögnum kom m.a. fram að samkvæmt 11. og 12. laga nr. 129/1997, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, geta eigendur séreignarsparnaðar ekki hafið úttekt hans fyrr en að þeir hafa náð 60 ára aldri. Í byrjun árs 2009 var hins vegar lögfest ákvæði til bráðabirgða við lögina sem heimilaði úttekt hans allt að 1 millj. kr. og síðan aftur undir lok ársins um 1,5 millj. kr. til viðbótar. Með breytingum þeim sem urðu að lögum 164/2010 gátu eigendur séreignarsparnaðar síðan sótt um að taka út allt að 2,5 millj. kr. til viðbótar fram til 1. apríl 2011. Rökin fyrir þessari tímabundnu ráðstöfun voru þau að milda með þessum hætti þann samdrátt ráðstöfunartekna sem ýmsar fjölskyldur hafa orðið fyrir, m.a. í kjölfar atvinnumissis.

Fram til 1. ágúst 2011 hafa rúmlega 56 þúsund eigendur séreignarsparnaðar sótt um þessa úttekt, samtals 60,2 milljarða kr. Meðalúttekt fyrir skatt er samkvæmt því rúmlega 1 millj. kr. á rétt hafa.

Með breytingum þeim sem hér eru lagðar til er gert ráð fyrir að hverjum rétt hafa verði heimilt að taka út allt að 6.250.000 kr. af séreignarsparnaði sínum sem greiddar verði út á næstu 15 mánuðum, en samkvæmt ákvæðinu styttest útgreiðslutími hlutfallslega ef um lægri fjárhæð er að ræða. Umsóknarfrestur er til 1. júlí 2012. Fyrir þá einstaklinga sem sækja um 6.250.000 kr. útgreiðslu nú og hafa ekki nýtt hana áður næmi mánaðarleg útgreiðsla að frádregnum tekjuskatti og útsvari samtals tæplega 250 þús. kr. á næstu fimmtán mánuðum. Þá er miðað við að staðgreiðsluhlutfall á útgreiðslu sé 40,21%. Í tilviki hjóna væri greiðslan tvöföld, þ.e. tæplega 500 þús. kr. ef bæði eiga rétt á útgreiðslu og hafa ekki nýtt hana áður. Ljóst er að framlenging heimildar af þessum toga ætti sem fyrr að geta m.a. nýst þeim sem búa við óhagstæð vaxtakjör vegna skammtímalánsfjármögnunar af margvíslegum ástæðum.

Loks er lögð til breyting á dagsetningu í ákvæði til bráðabirgða IX, þess efnis að á tímabilinu 1. mars 2009 til 1. júlí 2012 sé vörsluaðila séreignasparnaðar heimilt að fresta útgreiðslum séreignasparnaðar að uppfylltum skilyrðum sem nánar er kveðið á um í ákvæðinu.